

IGNASI FARRERES

Conciliar la família i el treball

Sovint s'utilitza l'expressió "dona treballadora" per indicar la dona que fa un treball retribuït, sigui per compte propi d'altri. La frase és un xic injusta per a tantes i tantes dones que han treballat i treballen molt a casa seva, cuidant dels fills i la família; són les anomenades mestresses de casa, fins i tot amb cert aire despectiu denominades "marujas", ja que aquesta dedicació a la família, anys enrere més nombrosa que ara, ha significat encarregar-se d'un gran nombre de feines que avui ja han esdevingut una professió: cuinar, rentar la roba, planxar, netejar la casa, cuidar els nens, els avis, els malalts, etc. La gran diferència és que la mestressa de casa no percep cap retribució per aquestes feines. Valgui aquesta reflexió com a homenatge a tantes i tantes dones —entre elles la majoria de les nostres mares—, que varen fer de la dedicació a la família la seva opció de vida.

Aquesta dedicació positiva a la família té, no obstant això, diversos inconvenients: la dona no rep retribució, ni cap renda monetària directa, ni cotitza a la Seguretat Social, cosa que la fa dependre econòmicament del marit; si aquest desapareix o deixa de tenir ingressos la dona queda sense recursos; i el dia de demà no tindrà pensió de jubilació. A més, la dona que no treballa fora de casa també pot quedar desvinculada més fàcilment del món extern, del seu entramat cultural i associatiu, de la seva evolució tecnològica, del bategar diari...

Amb el temps han anat canviant les coses i avui totes les famílies ja es plantegen que les dones han de tenir ingressos econòmics i, per tant, la seva pròpia professió i ofici. No és bo dependre del sou dels altres i avui ja no és concebible que una família eduqui els seus fills, siguin nois o noies, sense preparar-los per al món del treball amb retribució. Això els assegura realització personal i autonomia econòmica, a més d'una major perspectiva humana.

La progressiva incorporació de la dona al món del treball és un signe de modernització i de progrés. Els països més desenvolupats són aquells on hi ha una major proporció de dones que treballen (Suècia, EUA, Holanda, Canadà, etc.), és a dir, els que tècnicament tenen la major taxa de

població ocupada femenina. La taxa mitjana d'ocupació femenina europea és del 40,1%, la qual cosa vol dir que de cada 100 dones en edat de treballar, 40 tenen feina. A Espanya aquesta taxa és del 29,4% i a Catalunya del 35,3%. S'observa que per arribar a la mitjana europea, més elevada, encara hem de fer un esforç notable.

La Generalitat de Catalunya va crear l'any 1987 una Comissió Interdepartamental amb l'objectiu de garantir la igualtat d'oportunitats entre les dones i els homes en totes les polítiques del govern de la Generalitat. Per aconseguir-ho s'han dut a terme tres plans d'actuació, l'últim vigent fins l'any 2000.

La incorporació de la dona al treball fa necessari configurar un nou sistema que permeti un repartiment equilibrat de responsabilitats entre la vida professional i la privada. A tal fi es creà la Comissió Interdepartamental de Conciliació Laboral i Responsabilitats Familiars, amb participació de sindicats i d'associacions empresarials. Les recomanacions plantejades per aquest òrgan s'agrupen en tres blocs: prestacions en temps, per exemple maternitat, excedències dels pares i flexibilitat d'horaris laborals, comercials i escolars; en serveis, com ara atenció a famílies amb persones dependents, i, econòmiques, entre d'altres, subsidis familiars i desgravacions fiscals.

Per tant, el repte consisteix a facilitar que més dones puguin incorporar-se al mercat de treball. Això passa per impulsar diferents actuacions simultànies, entre les quals, hi ha la formació professional i ocupacional adreçada a aquest col·lectiu i la conciliació de la vida familiar i el treball, posant accent preferent, entre altres coses, en la dotació d'una xarxa de 30.000 noves places en guarderies infantils que permetin a la dona treballar sense renunciar a l'opció a tenir família.

En l'àmbit de les polítiques actives d'ocupació, el govern català es proposa crear en els propers anys 140.000 llocs de treball nous per les dones: 40.000 per a les actualment aturades i 100.000 per a noves incorporacions.

*Conseller de Treball
de la Generalitat de Catalunya*

"L'ampliació de la xarxa de guarderies és una prioritat de la política del Govern català de promoció de l'accés de la dona al món del treball."